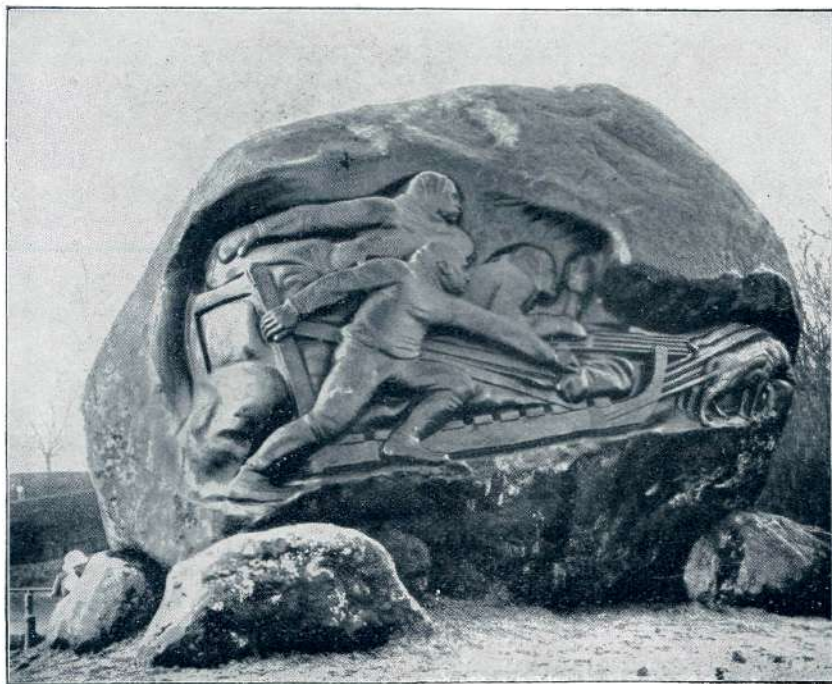

SPOMENIK PREISKOVALCA
SEVERNEGA TEČAJA
MICHEL ERICKSENA.

PAR DNI V ŠVICI.

Spisal dr. Vinko Šarabon.

Na Arlberškem prelazu so krasni travniki, lepa živina se pase tam. Včasih sem mislil, da je sankališče v Bohinju najlepše na svetu, a do takrat še nisem bil na Arlbergu. Zdaj pa vem, da je tam še lepše in da Sv. Anton ne slovi zastonj. Tisti travniki, odeti v sneg, so kakor nalašč za zimski šport. V alpskih deželah so pred leti kleli nad snegom in ledom, zdaj ju pa blagrujejo. Se pa tudi pozna. Naj le eden pogleda v Suldensko dolino ali pa v Oetztalesko, koliko se je izpremenilo, odkar so se ljudem odprle oči za razumevanje narave. Saj je že pri nas boljše; celó Švicarje hočemo posnemati; a žalibože dosedaj večinoma samo v enem, zahtevamo dosti, damo pa malo, Švicar nas v prvem doseže, v drugem pa daleč prekosi.

Na Predarlškem opaziš, da stanuje tam alemansko pleme; vsak košček zemlje je izrabljen, tvornic vse polno; na drugi strani Arlberga pa ni tako, tu stanuje bavarsko-avstrijsko pleme, ki med nemškimi gotovo ni prvo, vsaj Nemci tako trdijo.

Ren! Nemcem se menda srce širi, če ga vidijo, za svojega svetega očeta ga imajo. Jim prav nič ni treba. On jih veliko manj spoštuje kakor Nemci njega, poplave v Predarlški nižini so se nepre-

stano ponavljale, ni dosti prizanašal. Zato sta mu pa naša in švicarska vlada po dolgem, trudapolnem delu, od 1893 do 1905, izkopali novo strugo, in prej divja gorska reka se izteka prav mirno v Bodensko jezero.

Malo ljudi opazi na poti iz Predarlške v Švico, da se peljejo skoz staro kneževino Liechtenstein. Lansko leto — 1912 — so praznovali neko tisočletnico, prirejali so svečane izprevide. Šel sem gledat to kneževino. Postaja Buchs v Švici je zelo dolgočasna. Četudi je v Švici, ima vendar tudi slovenske napise, našim Nemcem bi to gotovo ne bilo všeč. A kaj, ko ti napisi značijo samo našo nesrečo, prirejeni so za izseljence, da se vedo kam obrniti. Nekaj jih je šlo tudi takrat v Ameriko, jokali so, zlasti ženske. Tako lahko miselno menda ne gre nihče v svet kakor Slovenec, za utopijami se lovi, potem se pa kesa. Pa ga nič ne izpametuje, gre še drugič in tretjič tja, pa še druge vzame s seboj. Jaz sem šel pa v kneževino Liechtenstein. Čudna država to, še sedaj se vojskuje s Prusijo. Ko so l. 1866. sklepali mir, so na Liechtensteince, naše zaveznike — deset ali enajst mož — popolnoma pozabili. Na mostu so na eni strani švicarski carinski uradniki, na drugi naši, ker med Avstrijo in kneževino ni gospodarskega